

FRAGMENT

Orestes en Elektra aanroepen hun vader

Ter illustratie van de vertaling van Herman Altena en de bewerking door Paul Slangen presenteren we hier een fragment dat wezenlijk is voor de ingrepen van de dramaturg. Het is de passus waarin de kinderen Orestes en Elektra hun vader aan het graf aanroepen en tot leven wekken: het startpunt voor de rigoureuze bewerking waarin uiteindelijk alle koorpassages aan personages werden toegekend. De korte dialoog voorafgaand aan de opwekking van Agamemnon is trouw aan het origineel, zij het een aantal pagina's naar voren geplaatst om tot de opstanding te kunnen komen.

Origineel Herman Altena

(blz. 84 uitgave)

SLAVINNEN

O machtige Lotsbeschikking, laat dit
tot stand komen volgens de wil van Zeus,
langs de weg, waarlangs het recht een nieuwe koers neemt.
Laat vijandige taal met vijandige taal vereffend worden –
het recht vordert in wat verschuldigd is, onder luid geschreeuw –
laat bloedige doodslag met bloedige doodslag beboet worden.
“De dader moet lijden”, aldus luidt een oeroud gezegde.

ORESTES

Vader, gepijnigde vader, met wat
voor woorden, met wat voor daden
bereik ik dat een gunstige wind
u van ver, waar uw rustplaats u bindt, hier brengt?
Van duister is licht het tegendeel,
en evenzeer wordt een roemvolle
weklacht een bron van vreugde genoemd
voor de Atriden vlak voor het paleis.

SLAVINNEN

Mijn kind, nooit temmen de vermorzelende kaken
van vuur de stemming van de dode:
zijn toornen komt later tevoorschijn.

Als dode wordt hij bejammerd,
als schadende duikt hij op:
de weeklacht voor vaders en ouders
spoort hem op, met het volste recht,
opgestuwd om zich heen grijpend.

ELEKTRA

Hoor nu, o vader, op mijn beurt
mijn rouwklachten vol van tranen.
Van uw twee kinderen bij uw tombe
klinkt zuchtend een gejammer op,
uw graf heeft smekelingen ontvangen
en ballingen evenzeer. Wat is
in deze goed, wat vrij van ramspoed?
Is blind verderf niet onverslaanbaar?

Bewerking Paul Slangen

ELEKTRA

Persephone, verleen ons zijn kracht, in al zijn schoonheid.

ORESTES

Gedenk het wasbekken, vader, waarin u het leven liet.

ELEKTRA

Gedenk, in wat voor ongehoord net zij u verstrikten.

ORESTES

Hoe u in kluisters zonder brons gevangen werd, vader.

ELEKTRA

Omhulsels, die zo schaamteloos waren beraamd.

ORESTES

Laat u vanwege die schanddaden opwekken, vader.

ELEKTRA

Verhef uw hoofd, dat ons het allerdierbaarst is.

[SLAVINNEN] AGAMEMNON

O machtige Lotsgodinnen,
het recht vordert in wat verschuldigd is, onder luid geschreeuw –
laat bloedige doodslag met bloedige doodslag beboet worden.
“De dader moet lijden”, aldus luidt een oeroud gezegde.

APOLLO

De dader lijdt.

ORESTES

Vader, gepijnigde vader, met wat
voor woorden, met wat voor daden
bereik ik dat een gunstige wind
u van ver, waar uw rustplaats u bindt, hier brengt?

[SLAVINNEN] AGAMEMNON

Mijn kind, nooit temmen de vermorzelende kaken
van vuur de gezindheid van de dode:
zijn toorn komt later tevoorschijn.
Als dode wordt hij bejammerd,
als schadende duikt hij al op.

ELEKTRA

Hoor nu, o vader, op mijn beurt
mijn rouwklachten vol van tranen.
Van uw twee kinderen bij uw tombe
klinkt zuchtend een gejammer op.
Wat is in deze toestand goed, wat vrij van rampspoed?